

SIMON DE VOS

BRIEF AAN CURATOR MICHAEL DE COCK

Beste Michael,

Met grote belangstelling heb ik jouw werk en van jouw Arsenaal gevolgd op TAZ. Het maakt me blij dat een gezelschap een stem probeert te geven aan een groep die nauwelijks gehoord wordt in het theater, dat er een poging wordt ondernomen om een publiek te confronteren met verhalen die we nauwelijks te horen krijgen. De vraag is hoe. Opvallend is dat de voorstelling waar het documentair materiaal het meest bewerkt wordt tot theatertekst, de voorstelling is die het hardst binnenkomt: *FEBAR*. De minimale theatrale middelen van licht en muziek, het krachtige intense spel, een poëtisch rauwe tekst, de haast onheilspellende prachtige setting: ze geven het epos van een Senegalese vluchteling die de overtocht maakt naar het beloofde Europese land, bijna mythische allures. Het verhaal eindigt abrupt. Ik blijf ontredderd achter.

In de andere voorstellingen die je hier presenteerde, kreeg ik dat gevoel niet. *Haven 010* verweefde heel duidelijk fictie en realiteit, maar het verhaal tussen acteurs Mourade en Ruud leek soms een alibi voor het ultieme slotmoment waar de vluchtelingen niet alleen een stem, maar ook een gezicht kregen.

Ik stel me vragen bij de manier waarop jij, Michael, je materiaal verwerkt. Het lijkt me niet voldoende om interviews af te nemen van vluchtelingen en die als theater aan te bieden. Gebruik de kracht van de verbeelding, maak je vormtaal groter en uitgebreider, theatraleiseer. Zo vertel je meer dan louter het verhaal(tje) dat je wilt vertellen en kun je het je des te meer veroorloven de realiteit te laten binnenkomen. Elias Grootaers hanteert in zijn film *Not Waving but Drowning* een zeer esthetische stijl. De fragmentarische beelden komen des te harder binnen. *Irakese Geesten* heeft een arsenaal van theatrale middelen om het oorlogsleed te van zich af te schoppen. Soms mis ik, Michael, theater in je werk.

Niet alleen de prominente plaats van jouw oeuvre gaf me het gevoel dat er op dit festival opnieuw een blik naar de wereld werd geopend. Ook bij jonge makers viel die grote bekommernis voor de medemens op. Dit maakt theater relevant. Dat een publiek een week lang wordt ondergedompeld in de problematiek van vluchtelingen, en bij uitbreiding oorlogsleed kan een publiek niet ongeroerd laten en we kunnen alleen hopen dat het mensen tot nadenken zet en een misschien opener kijk op de wereld biedt. Maar laten we tegelijkertijd op ons hoede zijn dat we niet op een nieuwe hype gaan drijven van 'geëngageerd theater'. Goed geëngageerd theater is voor mij een troostend theater en dat kan ook een heel specifiek, persoonlijk verhaal zijn. Daarin volg ik je. Maar met de kracht van theater, het hier en nu, moeten we proberen om de vertelling op zich te overstijgen.

Nog een gedachte... Het bijzondere aan deze editie vond ik de thematische samenhang die jij meebracht. De vraag is alleen of TAZ daar noodzakelijk een centrale gast voor nodig heeft. Je hebt, Michael, TAZ volgeboekt met een pak van je eigen voorstellingen. Ik kan mij niet inbeelden dat je tijd gevonden hebt om het Jong Werk te bekijken. Dat helpt de nodige wisselwerking alvast niet vooruit. Misschien moet TAZ kunstenaars verzamelen rond een bepaalde thematiek, waarbinnen verschillende visies kunnen contrasteren, zodat er een interessant spanningsveld ontstaat.

Het traject van 't Arsenaal en van jou, Michael, blijft een razend interessant traject. Het geeft blijk van betrokkenheid, maar kruip meer onder mijn vel, blaas mijn zekerheden en dat van het publiek weg. Ik vraag om ontreddering, niet om bevestiging. Misschien is dat het enige wat een maker kan doen: een publiek brouilleren in de naïeve hoop dat we alerter en meer verantwoordigd naar de wereld kijken. Geef mij nog 10 keer de schoonheid van *FEBAR*.

Simon De Vos
Theatermaker bij Sermoen (*Blasted*)

TELEX

Het slotmoment met *rekto:verso* en Schrijverspodium gaat door in Club Terminus van 13u30 tot 16u: een literaire en kritische terugblik op TAZ#2010 en de prijsuitreiking voor Jong Theater en Jong Muziek.

Nog vier maanden de tijd om de verborgen foto's van Stephan Vanfleteren (expo *Aller/Retour*) te vinden.

Lobi (hier/demain): gratis film over Congo en expo in het kader van de voorstelling *Koning Leopolds Alleenspraak*, om 16u in het kantoor van de stationschef in het stationsgebouw.

Het slotconcert vanavond op Café Koer: TAZ-band met Baloji, Johan Verminnen, Guido Belcanto, Peter Bultinck (OMP), Eva De Roovere (nieuwe naam) en verrassingsact..

TAZ#2011 vindt plaats van 28 juli t.e.m. 6 augustus 2011!

COLOFON

Redactie: Steven Heene, Marieke Rummens, Evelyne Coussens, Carmen Van Cauwenbergh, Jens D'Hondt, Tina Ameel, Simon Vandekerckhove
Fotografen: Kristien Verhoeyen, Christophe Brysse, Nick Develder, Frank Keirsebilck. Tekeningen: Eva Mouton

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER: LUC MUYLAERT, TARTART VZW,
JAN DECLERCKSTRAAT 2, 8400 OOSTENDE.

TAZETTE #10

THEATERAANZEE.BE

ZATERDAG 07/08/2010

De veertiende editie van TAZ is alweer een feit, of toch bijna. Het was een editie vol engagement, op verschillende niveaus. Engagement door het thema dat de centrale gasten naar voren schoven: migratie. Michael De Cock en Frank Vaganée toonden zich curatoren met een groot hart, waarbij de historische slagader tussen Oostende en Brussel verder werd blootgelegd - een mooi en logisch vervolg op de toenadering tot de hoofdstad van vorig jaar.

Maar er was ook het engagement van de organisatie om meer ruimte en middelen aan jonge theatermakers en aan het Familiepark (in samenwerking met Mechelen Kinderstad) te geven, een stap die door pers en publiek duidelijk werd gemaakt. Alles samen was dit een warme, open editie, samengesteld vanuit een grote nieuwsgierigheid naar nieuwe invalshoeken. Op die wijze sluiten ook wij graag af: nieuwsgierig naar uiteenlopende impressies...

TAZETTE - CARMEN V.C. JONG WERK ZET EEN STAP VOORUIT

In de debatreeks *Lunch&Punch*, georganiseerd door *rekto:verso*, stelde acteur/docent Kris Cuppens dat mensen vandaag niet meer beschikken over de sleutels waarmee ze het theaterwerk dat getoond wordt kunnen ontcijferen. Thomas Verstraeten van FC Bergman wierp daartegen in dat het juist boeiender is om die sleutels niet meer te hebben en zelf op zoek te gaan naar de betekenis. Een stelling waarin ik mij wel kan vinden. Makers worden geacht zichzelf in vraag te stellen, zichzelf steeds opnieuw uit te vinden, de vernieuwing op te zoeken, grenzen te verleggen. Dat zijn zeker doelstellingen die ze voor ogen moeten houden maar die verwachtingen mogen ook van een publiek geëist worden. Anders wordt het eenrichtings-verkeer en volgens mij is theater een verhaal van geven en nemen, niet enkel van krijgen. Engagement moet van beide kanten komen.

Veel van de voorstellingen geprogrammeerd in het Nomadenparcours zijn niet de hapklare brok die we doorheen het jaar meer dan eens voorgeschoteld krijgen. Ze vragen een inspanning van het publiek en nodigen ons uit om samen iets tot stand te brengen. Inderdaad samen, we zijn lang verwend geweest en moeten nu bereid zijn om ons eigen kijkgedrag radicaal in vraag te stellen. Dit gaat zelfs voorbij de kwestie of iets goed of fout is, of het een voorstelling is of een onderzoek. Of het af is of slechts *work in progress*, of we het kunnen benoemen of niet. Dit heeft niks meer te maken met de kaders die we nu al zo lang hanteren en die grotendeels ons klassieke kijkgedrag beheersen. In het Nomadenparcours zaten enkele makers die de eerste stap hebben gezet richting dit proces. Theater is kijken, theater van vandaag is leren kijken. Kijken naar wat voor u staat, lang kijken, anders en grondig. Opnieuw oog hebben voor wat zich subtiel beweegt. Naar huis gaan, nadenken en als je het niet begrijpt, vooral als je het niet begrijpt, opnieuw gaan kijken. Meerdere kansen grijpen om met de maker in dialoog te gaan. Theater mag niet gemakkelijk zijn en al zeker geen bevestiging van wat

we gewoon zijn. Als we de kans grijpen om ons open te stellen voor minder evident theater en het niet arrogant de rug toekeren wanneer er geen kant-en-klare betekenis wordt gegeven, heb ik er vertrouwen in dat de sleutels zichzelf wel zullen aandienen.

TAZETTE - TINA A. EEN TERUGBLIK IN QUOTES

Het Jong Theater: zoals steeds een opgemerkte aanwezigheid op TAZ. Aan de hand van enkele quotes een impressie van de geest die dit jaar door het jonge werk waarde.

“Het is het niet kunnen stillen van de drang te proberen.” *(Yard Sale)*

Theater dat geen af product is, maar een onderzoek, een proces, een zoektocht.

“*This next song is dedicated to the dinosaurs.*” *(Free Dom Act)*

Vrijheid. De weigering zich dienstbaar te maken aan de bestaande verwachtingen van wat theater zou moeten zijn. Daar soms zo ver in gaan dat het alle logica tart, elke vorm van rationele verklaring doet verbleken.

“Hier zie je goed dat het een camping was met meerdere lagen.” *(Papadag – een diavoorstelling)*
Theater dat het kleine groot maakt door het uit zijn context te halen en om te smeden tot thema's die ons allen aangaan.

“Ik heb grote last van rotte genen.” *(Het Feest van de Platte Cake)*
Een generatie besmet met onzekerheid, een nietigheids-complex en de vloek van de keuzevrijheid.

“Ik zeg tegen mijn lief dat ik een vriendin heb die altijd wanneer ik iets vertel, dat op zichzelf betreft. Vraagt mijn lief: “Vindt ge dat ik dat ook doe?” *(Begin – verder in het noordoosten lichte bewolking)*
De bekentenis van de maker dat alles vanuit hemzelf komt. De vraag hoe je je eigen voorstelling anders moet presenteren dan als iets dat uit jezelf komt.

“*I get the feeling I've seen some of you before.*” *(Once more with feeling)*

De herkenbaarheid van het kwetsbare.

COLUMN DJ SAVA IMPRESSIES VAN UW MUZIEKSELECTEUR

Wat je allemaal niet gezien hebt?

De voorstelling die je ging zien maar die je dan gemist hebt doordat je een halfuur te laat was of omdat je eventjes verkeerd gereden was met je fiets, of omdat je op een terrasje zat of net in de zee was gaan zwemmen en dan maar op het strand blijven zitten bent, want er kwamen nog vrienden af met oesters en witte wijn en de zon scheen... Dat is Theater Aan Zee ten voeten uit.

En het aanbod is zo groot dat iedereen er alsnog in slaagt om heel veel te zien. Er zijn uiteraard mensen die consciëntieus hun planning opmaken en daar niet van afwijken. Ik ken er echter wel vele anderen. Het 'go-with-the-flow-gevoel' viert bij deze vrienden en vriendinnen hoogtij. Net zo was het in Club Terminus tijdens de laatste drie dagen van *BXL Minuit*. Persoonlijk was voor mij het hoogtepunt Cheresse, het was inderdaad een powertrio waarvan Jean-Philippe De Gheest (die trouwens nog twee keer zijn opwachting heeft gemaakt de twee daaropvolgende nachten in Trio Perte Totale & Lyenn) de V6-motor was. Wat het optreden zo uitzonderlijk maakte was niet alleen de muziek die echt een 'oergevoel' teweegbracht, maar ook en vooral dat het trio in het midden van de zaal tussen de mensen had postgevat. Schitterend beeld. Het deed mij aan David Lynch denken en ben dan ook na hen mijn set begonnen met het thema van *Twin Peaks*, gevolgd door 'Ilbs' van Charles Mingus, 65daysofstatic, Tom Waits ('Deep down in the hole'), en tot slot 'From her to eternity' van Nick Cave. Ik som dit rijtje even op omdat ik het zelden heb ervaren dat een groep mij op een dergelijke manier inspireert om reeds vijf nummers vooruit te denken als je na hen muziek dient op te leggen. Nu was dit meer dan het geval. Het mooiste compliment kwam van Jean-Philippe die me op het einde vertelde dat ze het ongelofelijk vonden dat ik het thema van *Twin Peaks* had opgelegd want dat ze het er onder elkaar hadden over gehad dat de zaal en de opstelling hen aan een film van David Lynch denken deed.

Van *BXL Minuit* heb ik veel meegepikt – omdat ik toen niet op het strand zat en er eigenlijk geen andere voorstellingen meer waren, en ik daar bovendien ook nog eens uw

eigenste muzikselecteur was. Het was telkens opnieuw eigenzinnig, maar altijd kwalitatief hoogstaand. De overdoze van Antoine Boute was wel degelijk een overdose voor sommige mensen die dan zever beginnen te vertellen als: “Het is niet omdat Mauro gitaar staat te spelen dat het goed is hé.” Meer dan “Typisch” heb ik daar dan niet op te zeggen. Oké, je moest vaak wat moeite doen bij de acts die geprogrammeerd stonden op *BXL Minuit*, maar het loonde wél.

Café Koer was rustiger dan vorig jaar, gemoedelijker en ook dat vonden vele mensen niet erg. TAZ was weer geslaagd. En volgend jaar ga ik mijn planning weer laten varen na een dag of twee. Ik groet u allen. En dan nu, zwart op wit, een staande ovatie van mezelf voor iedereen van 'de techniek' die mij altijd zo enorm in de watten legt en alles mogelijk maakt. *You rule guys! Rock on!* *Allez*, een laatste Irish Coffee, oh gij Koffie Queen uit de duizend!

Aan u allen: geniet van het laatste feest en ga daarna in de zee zwemmen. Meisjes en jongens, verlies nooit het kind in uzelve, bedankt.

Een dikke tot van uw muzikselecteur.

STEFAN TANGHE ZAKELIJK LEIDER TAZ

“Drie zaken springen er voor mij uit dit jaar. Ten eerste: het thema van de migrant. Het feit dat Michael dit als curator op de affiche zet, vind ik echt wel belangrijk als statement. Al zetten we er maar tien of twintig mensen mee aan het denken, het loont sowieso de moeite om hier aandacht voor te vragen. Michael heeft dat ook met veel geloofwaardigheid gedaan, als theatermaker. *Chapeau*. ‘Na Arno als muzikcurator vorig jaar is er bewust voor gekozen om een ander muziekgenre te kiezen voor Café Koer. Het is jazz geworden en dat is een goed idee gebleken. Het heeft misschien minder dan andere jaren tot een bomvolle tent geleid, maar daar hadden we op voorhand rekening mee gehouden. En de sfeer was er toch wel. “Van de jonge theatermakers heb ik dit jaar helaas niet veel gezien. Van Jong Muziek iets meer. Programmator Pieterjan heeft, net als andere jaren, met veel gevoel een selectie gemaakt en dat heeft een mooi palet opgeleverd. Die intuïtie is belangrijk voor een festival als TAZ. Het is en blijft in eerste instantie een artistiek project. Het zakelijke dient louter als ondersteuning voor de artistieke plannen.”

VERDER
ZYN ZE BEST
WEL LIEF

(ALS
ZE
SLAPEN)

TAZETTE - JENS D. DRUMMERS IN BXL MINUIT

“Give the drummers some... Op BXL Minuit vielen twee geweldige jonge drummers op. Jean-Philippe De Gheest was hier met Lyenn, het instrumentale Brusselse trio Cheresse en met het Trio Perte Totale, met Mauro en de dadaïstische poet Antoine Boute. Heel verschillende acts, maar telkens sprong hij er uit door zijn intensiteit. Even creatief was jazzdrummer Lander Gyselinck, die à l'improviste kwam meespelen met Hamdistan, het project rond trompettist Bart Maris en de Indiase broers Mahabub en Sattar Khan. Het spelplezier spatte er van af.”

BART VANVOORDEN KUNSTENCENTRUM NONA

TAZ-jong werk is, anno 2010, interdisciplinair. Theater, dans, literatuur, mime, 'performance', jeugdtheater, you tube en zelfs beeldende kunst kruisen de degenen. Wat zich al jaren voltrekt in het huidige podiumlandschap, laat zich ook gevoelen in sommige opleidingen en bij gevolg ook in festivals als deze. De logica zelve en aldus is deze toename aan diversiteit een toe te juichen evolutie. Producties laten zich niet zomaar in een vakje stoppen, grenzen worden afgetast en overschreden. Met wisselend succes. Maar ook daarin verschilt het jong werk niet fundamenteel van een professioneel circuit.

“Omdat het jong werk representatief is voor bepaalde evoluties, is het ook niet geheel onlogisch dat we aan zee een publieke, geësceneerde bevraging van de eigen artistieke praktijk tegenkomen. Kijk maar naar Michiel Vandeveldde, Ramdam Collectif en Hedwig Houben, van een niet-weten over gezonde relativering, elk op hun eigen manier. Het valt op dat deze twijfel, weliswaar latenter, zich ook manifesteert in ander werk dat voorafgaand aan of tijdens het festival wijzigt, door interne of externe bevraging.

“Een andere opmerkelijke parallel tussen de selectie jong werk en het Vlaamse podiumveld tout court, is de relatie met het publiek. Hedendaags werk is vaak diffuus, moei-

lijker te plaatsen of te begrijpen. Het vergt een inspanning om mensen blijvend te motiveren hun zeldzame vrije tijd te besteden aan zoekende artiesten. Maar podiumkunsten zitten met een legitimiteitsprobleem als er te weinig volk komt opdagen. TAZ heeft aan publiek alvast geen gebrek. De enorme opkomst getuigt op zich al van een enorme generositeit. *Locals* en toeristen schuiven jaar na jaar naast elkaar aan. Het evenementiële karakter en de locatie-specifieke formats van het festival helpen uiteraard. “En toch... Als wederkerende tijdelijke *local* voelde ik in de buik van het peloton toch geregeld vraagtekens opborrelen. De irrationele verbeelding bij *Het Feest van de Platte Cake*, de abstracte fysieke bewegingen van Xavier Fontaine, of de conceptuele dansdeconstructie van *Once more with a feeling* zijn door het leeuwendeel van een publiek vaak moeilijker te behappen dan een vertelling van Freek Vielen, de belevenissen van Bobby Baxter of een oefening in repertoire zoals *Blasted*. De grote uitdaging ligt met andere woorden ook op TAZ, net zoals in het binnenland, in het blijven betrekken van de toeschouwers bij creaties. Ook al zitten de zalen altijd vol. Laten we dus vooral die mogelijkheden scheppen, daarbij de platbetreden paden van droge voorbeschouwingen verlatend. “*Let's go downtown and watch the modern kids / let's go downtown and talk to the modern kids*: Zo zingt men op de fantastische nieuwe van Arcade Fire. Het klinkt als een motto voor TAZ jong werk 2011.”

TOM GOEMINNE TEAM SFEERBEHEER HAALT OPGELUCHT ADEM

“We zijn opgelucht dat het opnieuw een rustige editie was, zonder noemenswaardige incidenten. Het publiek van theater- en muziekliefhebbers valt natuurlijk niet te vergelijken met dat op andere festivals. Desondanks is onze verantwoordelijkheid niet te onderschatten. Er kruipt veel werk in omdat elke locatie een eigen veiligheidsplan heeft. Ik ben onze ploeg van lokale vrijwilligers heel dankbaar dat ze weer zoveel lange uren wilden kloppen. Dat doen ze met plezier omdat er hier nog steeds een familiale sfeer hangt. Zelfs Luc Muylaert, de grote chef, is niet te beroerd om af en toe de handen uit de mouwen te steken.”

MEEUWEN KYKEN
ALTYD ALSOF ZE 'T
HEEL ERG MENEN

ANNE PIRE TICKETBALIE & ELEGANTE VERSCHIJNING

“TAZ is een fantastisch festival, ook dit jaar weer met de keuze voor maatschappelijk geëngageerd theater. Ook Luc Muylaert is als artistiek coördinator een hele fijne man om voor te werken. We hebben we niet heel veel contact met hem maar hij toont appreciatie voor ons werk en dat is niet overal zo. Het zijn kleine dingetjes maar ze helpen wel om een aangename sfeer te creëren. Daarom werk ik hier ieder jaar opnieuw, net als zoveel andere medewerkers waardoor we ook meer geworden zijn dan collega's voor elkaar. Belangrijk is ook dat niemand geïsoleerd op zijn eiland zit. Je kunt met iedereen contact maken: mensen van de organisatie, techniekers, vrijwilligers, artiesten... Het is fantastisch om mijn steentje te kunnen bijdragen aan dit festival dat binnen Oostende voor leven zorgt.”

PATRICK ALLEGAERT VOORZITTER TAZ & MENTOR JT

Patrick noemt deze editie “een cruciale” omdat er na het brede publieksbereik vorig jaar voor een andere koers is gekozen. Nog groter gaan was ook niet meer mogelijk. Het is, zegt hij, een slimme keuze geweest om inhoudelijk rond migratie te werken en een sterkere alliantie aan te gaan met andere steden zoals Brussel en Mechelen. Ook wordt er met de mentoren voor een grotere zorg van de jonge makers gekozen. Er zitten wel nog enkele dubbelzinnigheden in het systeem maar het is toch een stap vooruit. Door de ontspannen sfeer die hier heerst en het vakantiegevoel is het heel gemakkelijk om contacten te leggen, mensen gaan snel met elkaar in gesprek. TAZ wordt binnen de artistieke sector en het medialandschap ook als volwaardig gezien, het gezag en het prestige van het festival nemen toe. Het is meer dan een regionaal festival en de media besteden aandacht aan wat hier gebeurt. Zo is er in *De Standaard* een mooi artikel verschenen

waarin beschreven wordt hoe de stad was ingedommeld maar door, onder andere, TAZ opnieuw tot leven komt.

GINETTE & MICHELINE TAZ-BEZOEKERS VAN HET EERSTE UUR

Aantal voorstellingen per dag: “Minstens twee. Meestal drie of vier. We beginnen er 's namiddags aan, rond 14u, en we gaan door tot 's avonds laat.” Ginette steekt de dagplanningen in elkaar, wat altijd een heel gepuzzel is. “Wat er nog bijkomt, Micheline woont in Nieuwpoort, alleen ik ben van Oostende. We moeten er dan rekening mee houden dat zij haar spullen bij mij thuis kan afzetten en zo.”

Favoriet: *Irakese geesten*. Ze zijn unaniem lovend over het werk van Mokhallad Rasem. “Het is met drie echte Irakezen en twee vrouwen. Ze tonen fragmenten van voor, tijdens en na de oorlog, telkens met andere beelden. De kleuren en de kracht van het spel zijn heel sterk.” “Op een bepaald moment doen ze een soort van maskers aan, zodat het precies oude meekes zijn. Alsof ze willen zeggen dat ze al heel hun leven in een oorlog zitten.” Ook *Haven 010* vonden ze prachtig. “Het einde is echt wenen.”

Niet zo favoriet: *Creatie 2010*. Vooral Micheline had het moeilijk met de voorstelling van Michiel Vandeveldde. “Ik zag het verband niet tussen de fragmenten die hij liet zien en het tweede deel van de voorstelling. Hij neemt je dan mee op de dijk en het strand en je doet dan iets met gebarentaal en klanken. Maar ik kon mij daar gewoon niet in inleven.”

HANNE STRUYF GIDS NOMADEN EN THEATERMAKER

“De nieuwe Nomadengids moet zeker blijven bestaan. Het is echt een meerwaarde bij de wandelingen. Het contact met de mensen is heel fijn. Sommige mensen vinden het echt tof dat ik erbij ben, ze lopen de hele tijd bij me of zijn onmiddellijk geïnteresseerd in de meeuw. ‘Waar is Frits?’ Aan andere mensen zie ik dan weer op hun gezicht dat ze het echt vervelend vinden dat ik er óók nog bij kom, dat ze gewoon de voorstellingen willen zien. Maar dat zijn er maar een paar.

“Een goede Nomadengids is dienstbaar en sociaal. Je moet vriendelijk en vrolijk zijn, en eerlijk.

“Voor mij als maker is deze taak soms moeilijk. Ik kan iets doen, maar ook niet veel. Je hoort bij het concept maar zit er toch niet echt in. Daardoor heb je soms het gevoel dat je op je honger blijft zitten.

“Soms is het eenzaam, omdat je echt in dienst van het publiek werkt en van de voorstellingen. Ik denk dat het fijner zou zijn om het met twee te kunnen doen. Het is best zwaar.

“De mensen vinden het heel speciaal. Ze zien echt kunstenaars aan het werk, gepassioneerde mensen, en dat appreciëren ze heel erg. Tussen de voorstellingen in weten ze soms niet goed wat ze ervan moeten maken. Maar achteraf, als ze het geheel gezien hebben, vinden ze het goed. Soms vragen ze wel eens aan mij: wat was dat nu? Ik kan dan vaak alleen maar zeggen wat ik er zelf in zie. Alleen daarom zou ik wel meer contact met de makers willen.”

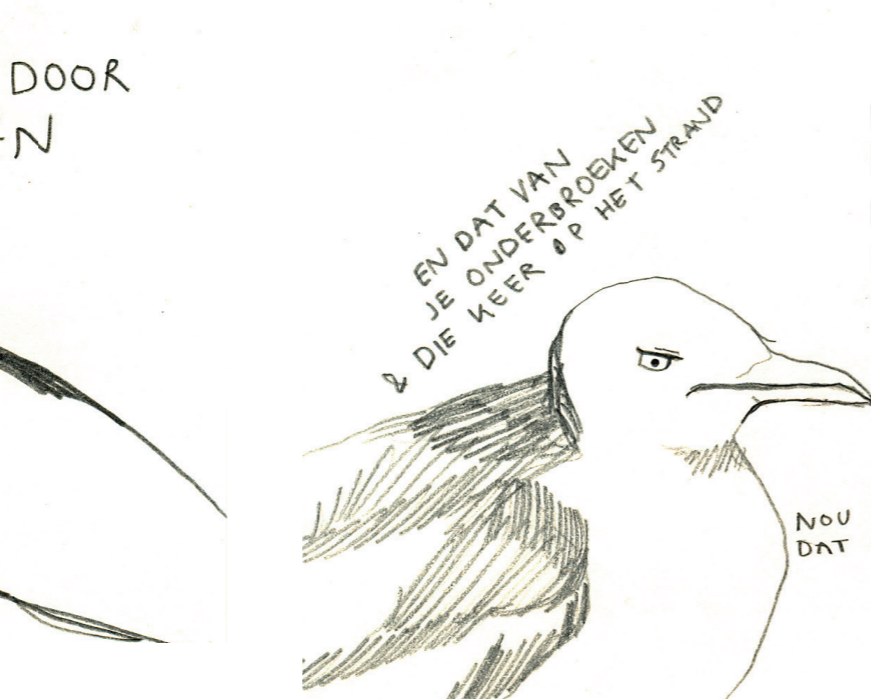
SIEBER MARLY PRODUCTIE TAZ

Vier regels die de TAZ-medewerker moet respecteren:

Regel n° 1: “Zorg dat je een grote lever hebt. Je moet wat kunnen drinken.”

Regel n° 2: “Je moet charmant zijn. Aimabel, zo gaan we

op TAZ met elkaar om. We zijn een familie, die laat je niet in de steek. Je kiest die mensen niet, maar toch marcheert dat. We doen het gewoon altijd met de glimlach.”

Regel n° 3: “Als je het niet heel graag doet, moet je niet afkomen. Het is zwaar, en veel mensen werken als vrijwilliger. Voor de goeie sfeer, natuurlijk. Maar je moet er wel voor willen gaan.”

Regel n° 4: “Je kunt een *Einzelgänger* zijn, maar hier moet je kunnen samenwerken.”

RUDI KAMMINGA GRAND THEATER GRONINGEN

“Het mooie aan dit festival is absoluut de variëteit die het tentoonspreidt. Er is werk waarin het werken zelf geproblematiseerd wordt, er zijn makers die het hebben over hun eigen leven, er zijn makers op zoek naar hun plek in de maatschappij, er is jonger en meer voldragen werk... Of er wat het jong werk betreft een verschil is tussen Vlaamse en Nederlandse makers durf ik niet te beweren – ze gaan ook heel veel naar elkaars scholen. Ik heb misschien de indruk dat Vlaamse makers iets meer zoeken naar hun eigen taal, en minder snel naar repertoire grijpen. Wat me op het gebied van genres opvalt is dat de cross-over tussen muziek en theater zich hier al veel sterker heeft doorgezet. Er wordt heel makkelijk geswitcht tussen genres. Dat maakt het plaatje minder helder, maar ik word er wel heel blij van.”

ILSE DE CONINCK ONTHAAL ARTIESTEN EN MEDEWERKERS

“In een woord: chaotisch is het hier geweest. Het kan een hele tijd kalm blijven, en dan staan ze er plots allemaal, de muzikanten die hun genodigden – die ze uiteraard

IK WEET WEL WAT JY DOET
IK WEET WEL WAAR JY WOONT
IK WEET WEL HOE JY OPSTAAT
EN GAAT SLAPEN.

DÁT GEVOEL

op de gastenlijst vergeten zetten hebben – binnen willen krijgen. Veel tijd voor voorstellingen is er niet, maar ik haal mijn schade het komende theaterseizoen wel in. En eerlijk gezegd: toen ik hier vorig jaar naar een stuk gegaan ben, was ik toch een beetje aan het knikkebollen toen de lichten opnieuw aan gingen. Ik ben eigenlijk al blij als ik tussendoor even wat rust kan opzoeken. Pas op: we blijven dit heel graag doen, hoor. Van de mensen van ‘t Arsenaal hebben we allemaal een flesje champagne gekregen, een mooi gebaar.”

ZJAKKI WILLEMS RADIOPRODUCER & JURYLID JM

“Vraag me niet hoe ze ‘t doen, maar Theater Aan Zee slaagt er telkens weer in om met theater van hele hoge kwaliteit een breed en divers publiek te bereiken. Dat is veel minder evident dan ze het hier doen lijken. Waarschijnlijk zitten de democratische prijzen daar toch voor iets tussen. Daarnaast beland je telkens op hele kleine en onverwachte locaties, zoals een oude loods, een sporthal of de kelder van een hotel. En daar wordt dan telkens een beetje cultuur in geblazen.”

KOFFIE QUEEN REIKT DRIE CAFÉÏNEPRIJZEN UIT

“*Caffè lungo* ofte gewone koffie gaat naar Anne Pire, de liefste vrijwilliger van het festival. Elke dag komt ze bij mij haar koffie drinken, elke dag is ze even vriendelijk en enthousiast. Als we nog niet open zijn blijft ze gewoon wachten tot ik er ben. Ze krijgt van mij de *lungo* omdat ze die het liefst drinkt.”

“Cappuccino gaat naar Anna Jörgensen, de costumière van de voorstelling *Haven 010*. Het is een ecoprijs, omdat ze haar *latte* steevast drinkt uit een mok die ze zelf meebrengt. Handig en ecologisch, want ik voel me zelf altijd erg beroerd over die wegwerpbekers. Dus ik wil bij deze het idee lanceren: volgend jaar brengen alle koffiedrinkers hun eigen kop mee!”

“De *Irish coffee* is een ex-aequo Luc Muylaert / Warre Borgmans. Luc Muylaert omdat hij op een avond, wellicht na al wat Irish coffees, een snorretje van slagroom had hangen boven zijn lip. Ik wilde hem subtiel waarschuwen dat ‘er iets aan hing’ maar hij snapte de hint niet, bedankte me vriendelijk en liep weg – mét snor. Warre Borgmans zag een cappuccino staan en raakte helemaal over zijn toeren. Hij begon een monoloog over hoe geweldig die mooie cappuccino was en wie die toch maakte. Ik zei hem dat de Koffie Queen die cappuccino had bereid met liefde. Warre in extase: ‘Er zit nog liefde in ook!?’”

SEBASTIEN HENDRICKX PROGRAMMATOR BÂTARD FESTIVAL

“Ik vond het dit jaar een erg spannend programma maar ik weet niet of ik uit zoveel verschillende indrukken algemene lessen over De Jonge Maker kan trekken. Een selectie is maar een selectie: voor elke jonge maker die op Theater Aan Zee staat zijn er tien die thuis blijven. Wat me dit jaar opviel was de grote soberheid aan middelen. Ik zag vaak solo’s van spelers/makers die op een zo goed als lege scène stonden met hun blik, hun lichaam en hun stem. Geen technisch effectbejag, geen behaagziek spelen – niets in de handen, niets in de mouwen. Velen van hen stelden zich fundamentele vragen over de grondslag van hun artistieke praktijk. Kan kunst tot actie aanzetten of is het een vlucht uit de realiteit? (Freek Vielen) Hoe maak ik en hoe verhoudt datgene wat ik maak zich tot de context waarin het wordt getoond? (Hedwig Houben) Moet ik wel maken? En wat dan? (Michiel Vandevelde) De kunstenaars namen hun werk en mij als toeschouwer heel serieus. Ik voelde me nooit een consument, eerder een gesprekspartner. Dit jaar waren er geen successen en geen mislukkingen. Veel van wat er te zien was ging daar gewoon aan voorbij. Zij die moeten beslissen over wie er straks wint en wie er verliest staan voor een erg moeilijke opdracht.”